

81È ANIVERSARI: DARRERES ELECCIONS DE LA II REPÚBLICA (16 DE FEBRER DE 1936)

-POLARITZACIÓ IDEOLÒGICA-

Front Català d'Ordre. Guanyarem!. 1936.
Autor: Josep Morell Macías.
ANC1-151-N-32

Descripció

La imatge correspon a un cartell de propaganda política del Front Català d'Ordre, imprès per la Impremta Seix & Barral Hermanos i elaborat per Josep Morell Macías per a la campanya electoral de les eleccions generals celebrades el 16 de febrer de 1936.

Interès del document

El cartell mostra la posició que la coalició Front Català d'Ordre (FCO) manté davant les eleccions del 16 de febrer i els fets d'octubre, sintetitzant en aquesta imatge la seva ideologia.

Formada per les forces polítiques de dretes catalanes, sota l'hegemonia centrista de Lliga Catalana, aquesta coalició es va presentar a les eleccions legislatives del 16 de febrer de 1936, sense tenir un programa comú, més enllà de la seva oposició al Front d'Esquerres de Catalunya i el rebuig a l'alliberament dels participants en els fets del sis d'octubre.

Context

Després de la crisi del govern progressista presidit per Manuel Azaña i la conseqüent convocatòria de nous comicis, la divisió al si de les esquerres va permetre que les forces conservadores i centristes obtinguessin la victòria en les eleccions de 1933.

S'iniciava així l'anomenat bienni negre (1933-1935), caracteritzat per l'aturada de les reformes iniciades en el bienni progressista i per una política fortament repressiva que va ocasionar un clima de conflictivitat permanent.

La paralització de les reformes i l'estancament de la legislació laboral, van mobilitzar les forces progressistes i d'esquerra, tant partits com sindicats. En aquest context, es van desencadenar múltiples vagues, actes i accions reivindicatives que van arribar al seu punt culminant l'any 1934 amb l'anomenada Revolució d'octubre.

Els fets, van esclatar arran d'una convocatòria de vaga general feta per diversos sindicats obreristes i partits polítics d'esquerra, cada vegada més radicalitzats, davant del rumb que prenien les polítiques dels governs conservadors i que va acabar amb múltiples incidents; els més coneguts dels quals es van donar a Astúries i a Catalunya

A Astúries la vaga va desembocar en l'esclat d'un procés revolucionari liderat per la UGT i la CNT, que va ser durament reprimit per l'exèrcit

A Catalunya, en un context també de vagues, el president Lluís Companys, en total desacord amb les polítiques conservadores i antiautonomistes del govern estatal –amb qui mantenia múltiples conflictes de competències- i d'acord amb el projecte federalista defensat des de diferents regions espanyoles, va fer un discurs on declarava "l'Estat Català de la República Federal Espanyola".

Aquesta declaració va ser interpretada pel govern estatal com un intent separatista, i es van dur a terme enfrontaments armats entre les forces fidels a la Generalitat i l'Exèrcit.

Aquest episodi va acabar amb l'ocupació militar de Barcelona, la suspensió de l'autonomia de Catalunya, i el president Companys i els membres del seu govern empresonats.

Tot i que el govern estatal va aconseguir implantar la seva política per la força, la repressió exercida, la conseqüent i progressiva radicalització de les forces polítiques i d'esquerra i el desgast dels propis governs conservadors, sovint marcats per la falta de consens i minats per diversos escàndols de corrupció que van afectar alguns dels seus membres, va provocar que de nou es convoquessin eleccions a principis de l'any 1936.

Davant d'aquesta nova convocatòria de comicis, les forces d'esquerra van organitzar una coalició política per tal de vèncer les forces conservadores. Aquesta coalició, anomenada *Front Popular*, aglutinava des de partits progressistes moderats com *Unión Republicana* a partits marcadament revolucionaris com el Partit Comunista d'Espanya. A més, també va comptar amb el suport dels influents sindicats obreristes, inclosa l'anarquista CNT.

A Catalunya va prendre el nom de *Front d'Esquerres de Catalunya* i va comptar amb el suport de partits d'esquerra, dels sindicats obreristes i dels partits polítics catalanistes ideològicament afins, com Esquerra Republicana de Catalunya o la Unió Socialista de Catalunya.

Per la seva banda, el *Front Català d'Ordre*, va aglutinar des de les velles formacions catalanistes moderades, com la Lliga Catalana, a partits de caire marcadament espanyolista i de caire molt conservador, com la monàrquica *Renovación Española* o els carlins de *Comunió Tradicionalista*

El Front Popular (anomenat Front d'Esquerres a Catalunya) va guanyar finalment les eleccions.

Qüestions:

- Ompliu la [fitxa d'identificació i anàlisi del cartell](#) i reflexioneu especialment la part de l'anàlisi connotativa de la imatge.
- Identifiqueu la simbologia que presenta i analitzeu el llenguatge artístic emprat. Quin missatge dona? Per què?
- Observeu el bloc o peça que és escapçada per la maça. Digueu de què té forma i relacioneu-ho amb la simbologia i l'anàlisi connotativa de la imatge.
- Observeu la figura que empunya la maça. Fixeu-vos en el color amb què va ser dibuixat i relacioneu-ho amb la simbologia i l'anàlisi connotativa de la imatge.
- Tenint en compte la ideologia de la formació, comenteu el significat del seu nom. Per què s'anomena Front Català d'Ordre?

Per continuar indagant:

Fonts arxivístiques

Documents textuais

Cartes de diferents agrupacions d'Esquerra Republicana de Catalunya (ERC) contestant una circular sobre les eleccions de 1936. 1936. ANC1-886-T-6714.

Documentació de les eleccions a Corts generals del febrer de 1936 a Banyoles. 1936. ANC1-1022-T-216.

Relacions d'apoderats per a les eleccions, diputats, consellers de la Generalitat i càrrecs d'Esquerra Republicana de Catalunya (ERC). 1933-1936. ANC1-886-T-6677.

Documents no textuais

Avís de la necessitat d'obtenir el carnet electoral per poder votar en les eleccions generals de 1936. 1 de febrer de 1936 – 16 de febrer de 1936. Autor: Brangulí (Fotògrafs). ANC1-42-N-9568.

Cartells de propaganda electoral i de convocatòria de mítings per a les eleccions generals convocades el 16 de febrer de 1936, Barcelona. 1 de febrer de 1936 – 16 de febrer de 1936. Autor: Brangulí (Fotògrafs). ANC1-42-N-9560.

Consulta del cens amb motiu de les eleccions de diputats a les Corts de la República de 1936. 16 de febrer de 1936. Autor: Josep Maria Sagarra i Plana. ANC1-585-N-2103.

Cua amb motiu de les eleccions de diputats a les Corts de la República de 1936. 16 de febrer de 1936. Autor: Josep Maria Sagarra i Plana. ANC1-585-N-2106.

Cua amb motiu de les eleccions de diputats a les Corts de la República de 1936. 16 de febrer de 1936. Autor: Josep Maria Sagarra i Plana. ANC1-585-N-2110.

Cues per votar a les eleccions generals de diputats a Corts Constituents de 1936. 16 de febrer de 1936. Autor: Brangulí (Fotògrafs). ANC1-42-N-9626.

Cues per votar a les eleccions generals de diputats a Corts Constituents de 1936. 16 de febrer de 1936. Autor: Brangulí (Fotògrafs). ANC1-42-N-9629.

Cues per votar a les eleccions generals de diputats a Corts Constituents de 1936. 16 de febrer de 1936. Autor: Brangulí (Fotògrafs). ANC1-42-N-9630.

Inscripció al cens electoral amb motiu de les eleccions de diputats a les Corts de la República de 1936. 1 d'octubre de 1935 – 14 de febrer de 1936. Autor: Josep Maria Sagarra i Plana. ANC1-585-N-2083.

Inscripció al cens electoral amb motiu de les eleccions de diputats a les Corts de la República de 1936. 1 d'octubre de 1935 – 14 de febrer de 1936. Autor: Josep Maria Sagarra i Plana. ANC1-585-N-2086.

Multitud al carrer amb motiu de les eleccions de diputats a les Corts de la República de 1936. 16 de febrer de 1936. Autor: Josep Maria Sagarra i Plana. ANC1-585-N-2111.

Oficines del carnet electoral a Barcelona. 1 de novembre de 1935 – 30 de novembre 1935. Autor: Josep Maria Sagarra i Plana. ANC1-585-N-4355.

Oficines del carnet electoral a Barcelona. 1 de novembre de 1935 – 30 de novembre 1935. Autor: Josep Maria Sagarra i Plana. ANC1-585-N-4359.

Oficines del carnet electoral a Barcelona. 1 de novembre de 1935 – 30 de novembre 1935. Autor: Josep Maria Sagarra i Plana. ANC1-585-N-4357.

Rètol lluminós en demanda del vot per al Front Català d'Ordre a les eleccions de diputats a les Corts de la República de 1936. 1 de febrer de 1936 – 5 de febrer de 1936. Autor: Josep Maria Sagarra i Plana. ANC1-585-N-2101.

Votació a les eleccions generals de diputats a Corts Constituents de 1936. 16 de febrer de 1936. Autor: Brangulí (Fotògrafs). ANC1-42-N-9622.

Votació a les eleccions generals de diputats a Corts Constituents de 1936. 16 de febrer de 1936. Autor: Brangulí (Fotògrafs). ANC1-42-N-9623.

Votació a les eleccions generals de diputats a Corts Constituents de 1936. 16 de febrer de 1936. Autor: Brangulí (Fotògrafs). ANC1-42-N-9636.

Altres fonts

CASANOVA, Julián. Historia de España. Vol. 8, *República y guerra civil*. Barcelona: Crítica, 2007

GONZÁLEZ CALLEJA, Eduardo [et altri]. La Segunda República española. Barcelona: Pasado & Presente, 2015.

PAREDES, Javier (coord.). Historia contemporánea de España. Barcelona: Ariel, 1998.